

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Приети от ВСС с решение по протокол
№ 62/16.12.2015 г.; изм. и доп. по
протокол № 15/24.03.2016 г.; изм. и доп.
с решение на СК на ВСС по протокол
№ 23/08.11.2016 г.; изм. и доп. по
протокол № 29/20.12.2016 г.

ПРАВИЛА
ЗА ОЦЕНКА НА НАТОВАРЕННОСТТА НА СЪДИИТЕ

ГЛАВА ПЪРВА
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Обхват на правилата

Чл. 1. Правилата за оценка на натовареността на съдиите (**Правилата**) регламентират обективни измерители за правна и фактическа сложност на съдебните дела, наричани коефициенти за тежест на делата, както и уреждат реда за определяне на индивидуалната натовареност и границите на нормалната натовареност на съдиите в районните, окръжните, военните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

Приложно поле

Чл. 2. Разпоредбите на Правилата са приложими към всички съдии и съдебни дела, които се разглеждат в районните, окръжните, военните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

Източници

Чл. 3. (1) Правилата се основават на Конституцията на Република България, Закона за съдебната власт, Магна харта за статута на съдиите, Препоръките на комитета на министрите на Съвета на Европа за статута на съдиите, включително № СМ/Rec(2010)12, становища № 1-18 на Консултативния съвет на европейските съдии на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа и специално становище № 6 (2004) относно справедлив процес в разумен срок и ролята на съдията в процеса като се вземат предвид алтернативните способности за решаване на спорове, становище № 11(2008) относно качеството на съдебните решения.

(2) Правилата се основават на резултатите от проведено през 2014-2015 г. емпирично изследване на натовареността с участието на съдиите от районните, окръжните, военните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

Същност на натовареността на съдията

Чл. 4. Определянето на натовареността на съдията се разглежда като оценка на времето, което е необходимо за разглеждане и решаване на съдебните дела, както и оценка на времето, необходимо на съдията за извършване на всички останали дейности, които са свързани с доброто осъществяване на правораздаването.

Задачи и цели на Правилата

Чл. 5. (1) Оценката на натовареността на съдията има за задача да установи обективен първичен измерител на натовареността въз основа на необходимо присъщото време за разглеждане и приключване на делата от различен тип съгласно предварително изработен класификатор от групи дела. Стойността на този измерител е в часове и включва и отчита различните аспекти на фактическа и правна сложност на делото, т.е. необходимите усилия на съдията за разглеждане и приключване на делото, изразени във време.

(2) Като осъществяват задачата по ал. 1, Правилата имат за цел:

- 1.** да се осигури равномерно и справедливо натоварване на съдиите;
- 2.** да спомогнат за пълното и обективно отчитане на натовареността на съдиите в рамките на атестационните процедури за оценка на дейността им;
- 3.** да спомогнат за обективно и справедливо отчитане на натовареността на съдиите в рамките на дисциплинарните производства;

4. да подпомогнат Висшия съдебен съвет при вземане на обосновани решения по чл. 30, ал.1, т.2, т. 3 и т. 3а от Закона за съдебната власт;

5. да се утвърди върховенството на закона и да се осигури действена защита на правата на съдиите;

6. да се увеличи личната мотивация на съдиите;

7. да послужат като обективен инструмент за ефективно управление на публичните средства от бюджета на съдебната власт;

8. да допринесат за повишаване на доверието в съдебната власт.

Обективност и справедливост при оценка на натовареността на съдията

Чл. 6. Оценката на натовареността отчита фактическата и правна сложност на разгледаните и приключени от съдията съдебни дела, както и допълнителните дейности, които извършва във връзка с правораздаването, като осигурява справедливо натоварване, съобразено с човешките психофизически способности и основано на принципите на законност, равнопоставеност, обективност и прозрачност.

Забрана за нарушаване на независимостта и основните права на съдията

Чл. 7. Оценката на натовареността на съдията не може да засяга независимостта и основните му права.

ГЛАВА ВТОРА

МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНКА НА НАТОВАРЕНОСТТА НА ОСНОВАТА НА ФАКТИЧЕСКАТА И ПРАВНА СЛОЖНОСТ НА ДЕЛАТА

Класификация на групите дела

Чл. 8. (1) На основата на нормативната материалноправна и процесуална уредба се определят групи дела в основните материи, подсъдни на общите и специализираните съдилища: граждански и търговски, наказателни и административни групи дела.

- (2) Групите по административни дела са представени в Приложение № 1, представляващо неразделна част от Правилата.
- (3) Групите по наказателните дела са представени в Приложение № 2, представляващо неразделна част от Правилата.
- (4) Групите по гражданските и търговските дела са представени в Приложение № 3, представляващо неразделна част от Правилата.

Средна претеглена стойност на групите съдебни дела

Чл. 9. (1) Претеглената стойност на делата е диференцирана оценка, която отчита сложността и времето необходимо за разглеждането и приключването на различните видове дела. На всяка група дела се дава определено тегло/коэффициент, който отчита необходимото време за разглеждането и решаването му.

(2) Средната претеглена стойност на делата е резултат от двете времеви стойности (за обичайни и дела с усложнения) в съотношение, отговарящо на процентните дялове на двата вида дела. На базата на определените и валидирани средни стойности за обичайни и дела с усложнения, както и на изчислените средни съотношения на делата от двата вида, изискващи различен времеви ресурс, са изчислени т.н. **средни претеглени времеви стойности на делата от всяка група.**

(3) Средните претеглени времеви стойности на отделните групи граждански, търговски, наказателни и административни дела са определени в резултат на емпирично изследване, което установи колко съдийско време (средно) е необходимо за разглеждане и приключване на определен тип дела.

(4) Средните претеглени времеви стойности на групите административни дела са представени в Приложение № 1, представляващо неразделна част от Правилата.

(5) Средните претеглени времеви стойности на групите наказателни дела са представени в Приложение № 2, представляващо неразделна част от Правилата.

(6) Средните претеглени времеви стойности на групите граждански и търговски дела са представени в Приложение № 3, представляващо неразделна част от Правилата.

(7) Средната претеглена времева стойност на всяка група дела се изразява в часове и се определя като коэффициентът за сложност се умножи по 16.

Времеви стойности за допълнителните и административни дейности на съдията

Чл. 10. (1) Времевите стойности за допълнителните дейности, които извършват всички ~~или част от~~ съдиите, свързани с правораздавателната дейност, но извън разглеждането и приключването на делата, са определени в резултат на емпирично проучване и са представени в Приложение № 4, представляващо неразделна част от Правилата.

(2) Времевите стойности за дейностите, свързани с административни функции на председателите и заместник-председателите, са определени в резултат на емпирично проучване и са представени в Приложение № 5, представляващо неразделна част от Правилата.

(3) Специфични функции на определени съдии, които са извън дейността по разглеждане и приключване на делата (работа като съдия наставник на младши съдия, ~~разглеждане на искания по ЗСРС и ЗЕС~~, дейност по наблюдение на бюро „Съдимост“), са определени в резултат на емпирично проучване и са представени в Приложение № 6, представляващо неразделна част от Правилата.

~~**(4)** За съдиите, които работят в съдебен състав, дейността се отчита съобразно вида на съдилището – административни, окръжни и апелативни съдилища, като времевите стойности се отчитат на годишна база и са представени в Приложение № 7, представляващо неразделна част от Правилата. отива в чл.12.~~

Статистическо отчитане на делата

Чл. 11. (1) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за броя и вида на разгледаните и свършени (приключени с решение или с друг съдебен акт) дела съобразно статистически кодове, които съответстват на групите административни, граждански, търговски и наказателни дела, посочени в приложения от № 1 - 3 от Правилата.

(2) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за продължителността на съдебните дела в отделните инстанции – от образуването до приключването им с влязъл в сила съдебен акт.

(3) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за прекратените съдебни дела – административни, граждански, търговски и наказателни, като отчита причината (основанието) за прекратяването.

(4) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за останалите несвършени съдебни дела в края на предходната година, както и причините за това.

(5) Висшият съдебен съвет актуализира статистическите кодове на делата, съобразно промените в материалното и процесуалното законодателство.

(6) На всеки пет години Висшият съдебен съвет организира и провежда емпирично изследване за тежестта на делата, което публикува на интернет страницата на ВСС.

ГЛАВА ТРЕТА

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАЗПОЛАГАЕМОТО ГОДИШНО ВРЕМЕ НА ЕДИН СЪДИЯ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА СЪДЕБНИ ДЕЛА

Годишно разполагаемо време

Чл. 12. (1) Годишното разполагаемо време на един съдия за разглеждане и приключване на дела се определя като от общото годишно време (252 дни, равняващи се на 2016 часа) се приспадне времето, което съдията отделя за допълнителните дейности (средно годишно за един съдия се равнява на 170 часа) и времето за нормативно определения годишен отпуск (средно-годишният минимум е 30 дни, равняващи се на 240 часа).

(2) Като резултат от посочените в предходната алинея условия, за общо разполагаемо годишно време на един съдия за разглеждане и приключване на дела се приемат **1600 часа**.

(3) За всеки съдия се определя индивидуално разполагаемо годишно време за разглеждане и приключване на съдебни дела, като се отчитат неговите специфични служебни задължения и при съобразяване с времевите стойности, посочени в чл. 10 от Правилата и в предходните алинеи на този член.

(4) За съдиите, които работят в съдебен състав, дейността се отчита съобразно вида на съдилището – административни, окръжни и апелативни съдилища, като времевите стойности се отчитат на годишна база и са представени в Приложение № 7, представляващо неразделна част от Правилата.

(5) (4) При определяне на общото разполагаемо време на съдиите, които изпълняват административни функции или функциите по чл. 10, ал. 3 ~~и ал. 4~~ от Правилата, следва да се приспадат съответните времеви стойности, посочени в приложения № 5, № 6 и № 7 от Правилата.

(6) (5) В случай, че съдия има установено заболяване, което води до намалена трудоспособност, по решение на председателя на съда, съгласувано с общото

събрание на съдиите от съответния съд, му се определя индивидуална времева стойност, която се изважда от общото разполагаемо време, определено по реда на предходните алинеи.

(7) ~~(6)~~ Разполагаемото годишно време на всеки съдия се определя в началото на годината от председателя на съда при условията на ал. ~~1-4~~ 1-5 на този член и се прилага към личното професионално досие на съдията.

(8) ~~(7)~~ При условията на ал. ~~1-4~~ 1-5 от този член и чл. 10 от Правилата председателят на съда определя своето и на заместник-председателите на съда годишно разполагаемо време.

(9) ~~(8)~~ По отношение на председателя, заместник-председателите, както и останалите съдии, посочени в чл. 10, ал. 3 ~~и ал. 4~~ от Правилата, въз основа на определеното им в началото на годината годишно разполагаемо време се определя и процент на натовареност, който се залага в централизираната система за случайно разпределение на делата. Процентът натовареност се изчислява като дял на определеното индивидуално намалено годишно разполагаемо време от стандартното разполагаемо време за един съдия на година от 1600 часа.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТИ ЗА ТЕЖЕСТ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА И НА ИНДИВИДУАЛНАТА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЯТА

Раздел I

КОЕФИЦИЕНТ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛАТА

Определяне на коефициент за тежест на делата

Чл. 13. (1) Коефициентът за тежест на съдебните дела е първичен измерител на натовареността на съдиите, еквивалент на средното необходимо време за разглеждане и приключване на съдебни дела от различен тип, който отчита различните аспекти на фактическа и правна сложност на делото.

(2) Коефициентът за тежест на делото се изразява в число по-голямо от 0, като една единица от него се равнява на 16 часа работа за разглеждане и решаване на дела.

(3) Коефициентът за тежест се изчислява като средната претеглена времева стойност, определена за всяка група дела, се раздели на 16 часа. Коефициентите за тежест на съдебните дела съгласно класификатора от групите дела са представени в приложения № 1-3, представляващи неразделна част от Правилата.

Индекс на индивидуалната годишна натовареност

Чл.14. Сборът от коефициентите на делата, които съдията е разгледал и приключил през годината, формират индекс на неговата индивидуална годишна натовареност

Общо годишно разполагаемо време на съдията

Чл. 15. Общото годишно разполагаемо време за разглеждане и приключване на дела на един съдия се равнява на 100 единици, сбор от коефициентите на разпределените дела, или общо 1600 часа за една работна година.

Раздел II

ИНДИВИДУАЛНА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЯТА. ГРАНИЦИ НА НАТОВАРЕНОСТТА НА СЪДИЯТА

Граници на натовареността на съдията

Чл. 16. (1) Всеки съдия се счита за нормално натоварен в случай, че е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност в интервала между 70 и ~~130~~ 110, включително и двете посочени стойности.

(2) В случай, че в рамките на една година съдията е разгледал и приключил дела, които формират индекс на натовареност в интервала между над ~~130~~ 110 и до 180 (включително), той се приема за високо натоварен, което изисква предприемане

на организационни и други подходящи мерки от председателя на съда или Висшия съдебен съвет.

(3) В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност над 180, той се приема за изключително високо натоварен (свръхнатоварен), което изисква предприемане на незабавни организационни и кадрови действия от страна на председателя на съда и Висшия съдебен съвет.

(4) В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност в интервала под 70 и до 50 (включително), той се приема за ниско натоварен, което изисква предприемане на организационни и кадрови действия от страна на председателя на съда или Висшия съдебен съвет.

(5) В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност под 50, той се приема за слабо натоварен, което изисква предприемане на организационни и кадрови действия от страна на председателя на съда и Висшия съдебен съвет.

Справка за индивидуалната натовареност на съдията

Чл. 17. (1) В началото на всяка календарна година, в срок до 31 януари, председателят на съда или определено от него лице от специализираната администрация на съда изготвя справка за индивидуалната натовареност на съдията за предходната година, като отчита разгледаните и приключени дела и техния коефициент за тежест.

(2) Справката за индивидуалната натовареност на съдията се изпраща на ВСС и се прилага в кадровото досие на съдията.

Раздел III

ОТЧИТАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛАТА

Определяне на коефициент за тежест при разпределение на делото

Чл. 18. (1) При образуване на делото разпределящият съдия определя групата на делото съобразно групите на делата, посочени в приложения № 1-3 от Правилата.

Коефициентът за тежест се генерира автоматично от системата след определяне на групата на делото.

(2) Вписванията на промени по фирмени дела, производствата по делба – втора фаза, произнасянията след откриване на производство по несъстоятелност, се отчитат индивидуално за всеки съдия, разглеждащ посочените категории дела, като брой произнасяния за отчетния период. За всяко произнасяне се прилага определен коефициент за тежест, посочен в отделно приложение за търговски и фирмени дела към Приложение № 3.

~~(2)~~ (3) В дейността по предходните алинеи разпределящият съдия може да бъде подпомаган от определен от председателя на съда съдебен служител от специализираната администрация.

~~(3)~~ (4) Когато съдебното дело има за предмет няколко материални закона, групата при образуване на делото се определя по този материален закон, който е оценен с най-висок коефициент, според групите дела, посочени в приложения № 1-3 от Правилата.

Коригиране на първоначалния коефициент за тежест на делото

Чл. 19. (1) До приключване на делото лицата по чл. 18, ал. 1 могат да коригират първоначално определения коефициент за тежест на делото, като го увеличат или намалят.

(2) Корекцията се извършва служебно или по писмено искане на съдия-докладчика по делото съобразно изчерпателно посочените критерии в глава Пета от тези Правила, съответно за гражданските, търговските, наказателните и административните съдебни дела.

(3) В случай, че са налице едновременно критериите за увеличаване и намаляване на коефициента за тежест на делото, то първо се прилага корекцията за увеличаване, а така получената стойност се коригира с намаляващ коефициент.

Въвеждане на групите дела в централизираната система за случайно разпределение на делата

Чл. 20. (1) В централизираната система за случайно разпределение на делата, използвана във всички съдилища, се въвеждат групите дела, така както са посочени в приложения № 1-3 от Правилата.

(2) В централизираната система за случайно разпределение на делата, използвана във всички съдилища, се въвежда специално приложение, в което се отбелязват всички данни, свързани с натовареността на съдиите (групите дела, първоначалните и коригирани коефициенти за тежест, разполагаемото годишно време на всеки съдия и др.)

(3) Първоначалният коефициент за тежест на делата, както и окончателният коефициент (след възможните корекции) се отразяват в специалното приложение на централизираната система за случайно разпределение на делата.

(4) По искане на съдията или на ВСС председателят на съда **във всеки момент предоставя справка** за броя и вида на разпределения, разгледани и приключени от съдията дела и за определения им коефициент за тежест.

Единство на системата за определяне на коефициентите за тежест на делата

Чл. 21. (1) Системата от коефициенти се прилага по еднакъв начин за всички съдилища и съдии, независимо от ранга и материята на разглежданите дела, като измерител и еквивалент на реално изразходвано време, предварително определено по всички групи дела.

Оценка на натовареността на съдилищата на база на времевите резултати за разглеждането и приключване на дела

Чл. 22. (1) На база на определените коефициенти за тежест на делата (първоначални и след корекцията им) и на данните за броя на разгледаните и приключени (свършени) дела от всяка група се оценява натовареността на съответния съд за дейности, свързани само с разглеждане и решаване на дела.

(2) Тази оценка на годишна база се извършва по следния алгоритъм:

1. Сумират се всички индивидуални индекси по чл. 14 от Правилата за годишната натовареност на съдиите в съда;

2. Средният индекс за годишната натовареност на съда се равнява на средноаритметичната стойност от индивидуалните индекси на съдиите по чл. 14 от Правилата, които са работили в съответния съд за годината;

(3) Средният индекс за годишната натовареност на съда за разглеждане и приключване на дела служи на Висшия съдебен съвет за сравнителни анализи на натовареността на отделните съдилища, както и за предприемане на мерки

съобразно правомощията му по чл. 30, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 3а от Закона за съдебната власт.

ГЛАВА ПЕТА

КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТА ЗА ТЕЖЕСТ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Увеличаване на първоначално определения коефициент за сложност на делото

Чл. 23. (1) При определени регламентирани основания за увеличаване на необходимото време за разглеждане и приключване на делата, предварително определените коефициенти за тежест подлежат на корекция като увеличението се осъществява чрез прилагането на коригиращи коефициенти по-големи от 1 (единица).

(2) Изчислението на финалния коригиран коефициент по делата се извършва като основният коефициент, определен по регламент за съответното дело (посочен в Приложения № 1-3 от Правилата), се умножава с предвидения коригиращ коефициент.

(3) При наличието на няколко основания за увеличаване на първоначално определения коефициент за тежест на делото се формира нов кумулативен коефициент, който представлява сума от предвидените корекции за всяко отделно приложимо основание. За изчисление на кумулативния коефициент се използва следната формула:

$$(k_1 + k_2 + \dots + k_n) - (n-1), \text{ където}$$

$k_1, k_2 \dots k_n$ са стойностите на определените коригиращи коефициенти по приложимите основания,

n е броят на приложимите основания

Намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото

Чл. 24. (1) При определени регламентирани основания за съкращаване на необходимото време за разглеждане и приключване на дела, предварително определените коефициенти за тежест на делата подлежат на корекция като намаляването се осъществява чрез прилагането на коригиращи коефициенти по-малки от 1 (единица).

(2) Изчислението на финалния коригиран коефициент по делата се извършва като основният коефициент, определен по регламент за съответното дело (посочен в приложения № 1 - 3 от Правилата), се умножава с предвидения коригиращ коефициент.

(3) При наличието на няколко основания за намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото, за коригиращ коефициент се приема най-ниският като стойност от коригиращите коефициенти за приложимите основания.

Раздел II

КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА

Основания и коригиращи коефициенти за намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото

Чл. 25. Първоинстанционни наказателни дела в РС и ОС:

- 1.** При прекратяване на наказателното производство, поради одобрено споразумение от съда, преди даване ход на съдебното следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,5; **по дела, които са внесени като споразумения по гл. 29 от НПК, се прилага коригиращ коефициент 0,3;**
- 2.** При прекратяване на наказателното производство, поради одобрено споразумение от съда, след даване ход на съдебното следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,7;
- 3.** При проведено съкратено съдебно следствие на основание чл. 371, т. 2 НПК, се прилага коригиращ коефициент ~~0,65~~ **0,9;**
- 4.** На частните наказателни дела по чл. 243 от НПК **и наказателните административен характер дела по чл. 83а от ЗАНН** се определя коефициент за сложност, като съответният коефициент, определен според

предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № ~~1-3~~ 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата), се коригира с ~~0,65~~ 0,9;

- 4а. На наказателните административен характер дела по чл. 78а от НК се определя коефициент за сложност според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата). В случай, че производството е по Глава 28 от НПК без провеждане на съдебно следствие се прилага коригиращ коефициент 0,7;
5. При прекратяване на наказателното производство при условията на чл. 24, ал. 1 и ал. 4 НПК, преди началото на съдебното следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,3;
6. При прекратяване на наказателното производство при условията на чл. 24, ал. 1 и ал. 4 НПК, след началото на съдебното следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,7;
7. При прекратяване на наказателните дела от административен характер по реда на ЗАНН се прилага коригиращ коефициент 0,1, ако не е проведено съдебно следствие. **Коригиращият коефициент се поставя при влизане в сила на съдебния акт, а не при постановяването му;**
8. При прекратяване на наказателните дела от административен характер по реда на ЗАНН, се прилага коригиращ коефициент 0,5, ако е проведено съдебно следствие. **Коригиращият коефициент се поставя при влизане в сила на съдебния акт, а не при постановяването му.**
9. При прекратяване на частни наказателни дела се прилага коригиращ коефициент 0,5.
10. В случаите на прекратяване на съдебното производство поради неподсъдност се прилага коригиращ коефициент 0,1.
11. При прекратяване на съдебното производство от съдията-докладчик или от съдебния състав, в случаите на чл. 249 и чл. 288 НК /първа инстанция/ и връщане делото на прокурора, се прилага коригиращ коефициент – 0,3. **Коригиращият коефициент се поставя при влизане в сила на съдебния акт, а не при постановяването му.**

Основания и коригиращи коефициенти за намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото

Чл. 26. Второинстанционни наказателни дела в ОС и АС:

1. Когато второинстанционното производство се прекратява поради оттегляне на жалбата и/или протеста, след насрочване на делото, се прилага коригиращ коефициент 0,3;
2. При прекратяване на наказателното производство при условията на чл. 24, ал. 1 и ал. 4 НПК, **с изключение на случаите по чл. 24, ал. 1, т. 2 и 3,**

в случай **че не е проведено** въззивно съдебно следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,3;

3. При прекратяване на наказателното производство при условията на чл. 24, ал. 1 и ал. 4 НПК, **с изключение на случаите по чл. 24, ал. 1, т. 2 и 3**, в случай **че е проведено** въззивно съдебно следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,7;
4. На въззивните частни наказателни дела по чл. 243 НПК **и на въззивните наказателни административен характер дела по чл. 83а от ЗАНН** се определя коефициент за сложност, като съответният коефициент, определен според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата), се коригира с ~~0,65~~ 0,9.
- 4а. На въззивните наказателни административен характер дела по чл. 78а от НК се определя коефициент за сложност според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата). В случай, че производството е по Глава 28 от НПК без провеждане на съдебно следствие се прилага коригиращ коефициент 0,7.
5. Когато второинстанционното производство се прекратява поради връщане на първоинстанционен съд за администриране (чл. 76, ал.9 от ПАС) се прилага коригиращ коефициент 0,1.
6. На делата, образувани в апелативните съдилища по искане за възобновяване на наказателно дело по чл. 424, ал. 1 от НПК, се определя коефициент за сложност според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата).

Основания и коригиращи коефициенти за увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата

Чл. 27. Първоинстанционни наказателни дела в РС и ОС:

1. Когато делото съдържа:
  - от ~~2500 до 5000~~ 1000 до 3000 листа доказателствени материали се прилага коригиращ коефициент 1,2;
  - от ~~5000 до 7000~~ 3000 до 5000 листа доказателствени материали се прилага коригиращ коефициент 1,3;
  - ~~от 7000 до 10 000~~ над 5000 листа доказателствени материали се прилага коригиращ коефициент ~~1,4~~ 1,5;
  - ~~— когато делото съдържа над 10 000 листа доказателствени материали се прилага коригиращ коефициент 1,5;~~
2. Когато в наказателното производство участват ~~от 6 до 10~~ повече от 3 подсъдими се прилага коригиращ коефициент 1,3;

3. Когато в наказателното производство участват над 10 подсъдими се прилага коригиращ коефициент 1,5;
4. Когато в наказателното производство в районните и окръжните съдилища участват от 20 до 50 свидетели се прилага коригиращ коефициент 1,3;
5. Когато в наказателното производство в районните и окръжните съдилища участват над 50 свидетели се прилага коригиращ коефициент 1,5;
- ~~6. Когато в наказателното производство в окръжните съдилища участват над 50 свидетели се прилага коригиращ коефициент 1,5;~~
- ~~7.~~ 6. Когато в наказателното производство участват над 5 допълнителни страни (частни обвинители и/или граждански ищци) и/или предмет на обвинението са над 5 престъпления от различни групи се прилага коригиращ коефициент 1,3;
- ~~8.~~ 7. Когато в наказателното производство пред районите и окръжните съдилища са проведени разпити на вещи лица по над ~~10~~ 5 експертизи се прилага коригиращ коефициент 1,3.

Основания и коригиращи коефициенти за увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата

Чл. 28. Второинстанционни наказателни дела в ОС и АС:

1. Когато във въззивното производство са подадени над 5 жалби и/или протести, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
- ~~2. Когато във въззивното производство се провежда въззивно съдебно следствие се прилагат коригиращите коефициенти по чл. 27, т.1 и точки от 6-8 за първоинстанционното производство.~~
2. Във въззивното производство се прилага чл. 27, т. 4, 5, 6 и 8 тогава, когато е проведено въззивно съдебно следствие, а останалите случаи по т. 1, 2, 3 и 7 се прилагат във всички случаи на въззивното производство”

Раздел III

КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИТЕ И ТЪРГОВСКИТЕ ДЕЛА

Основания, при които се намалява първоначално определения коефициент за сложност на делото:

Чл. 29. Първоинстанционни граждански и търговски дела в РС и ОС:

1. При условията на чл. 130, изр. 1 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,3;
2. При оттегляне и отказ от иска преди подготовката на делото в закрито заседание по чл. 140 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,1;
3. При прекратяване на делото поради съединяване на искове по чл. 213 ГПК, преди подготовката на делото в закрито заседание по чл. 140 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,1;
4. При оттегляне и отказ от иска след подготовката на делото в закрито заседание по чл. 140 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,3;
5. При условията на чл. 129, ал. 3 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,3;
6. При одобряване на спогодба по чл. 234 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,5;
7. При прекратяване на производството при условията на чл. 231 ГПК и 230, ал. 2 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,3;
8. При условията на чл. 237 ГПК (решение при признание на иска) и на чл. 238 ГПК (неприсъствено решение) се прилага коригиращ коефициент 0,5;
9. При прекратяване на делото и изпращането му по подсъдност се прилага коригиращ коефициент 0,3;
10. При прекратяване на производство по развод, поради неявяване на молителите/ищеца се прилага коригиращ коефициент 0,3;
11. При прекратяване на делото по реда на чл. 637 от ТЗ се прилага коригиращ коефициент 0,5;
12. Във всички останали случаи на прекратяване на производството се прилага коригиращ коефициент 0,1.

Основания, при които се намалява първоначално определеният коефициент за сложност на делото

Чл. 30. Второинстанционни граждански и търговски дела в ОС и АС:

1. При оттегляне на въззивна жалба преди подготвителното заседание се прилага коригиращ коефициент 0,1;
2. При оттегляне на въззивна жалба след подготвителното заседание се прилага коригиращ коефициент 0,3;
3. При оттегляне и отказ от иска преди подготвителното заседание по чл. 267 ГПК се прилага коригиращ коефициент 0,1;
4. Прилага се коригиращ коефициент 0,3 при наличие на следните основания:

- оттегляне, отказ от иска след провеждане на подготвителното заседание по чл. 267 ГПК;
  - при прекратяване на производството по делото при условията на чл. 213 ГПК;
  - ~~при във всички случаи на~~ връщане на ~~въззивната~~-жалбата по чл. 262, ал. 2 ГПК;
  - при прекратяване на производството при условията на чл. 231 ГПК, чл. 230, ал. 2 ГПК преди постановяване на решението;
  - ~~при прекратяване на производството и връщането му на първоинстанционния съд, в случаите по чл. 76, ал. 9 от ПАС;~~
5. При постигане на спогодба се прилага коригиращ коефициент 0,5;
  6. В случаите на чл. 270 ГПК (въззивно решение при нищожно първоинстанционно решение) се прилага коригиращ коефициент 0,5;
  7. Във всички останали случаи на прекратяване на въззивното производство се прилага коригиращ коефициент 0,1.

Чл. 30а. Във всички случаи при прекратяване на производството след постановено решение по делото не се прилага коригиращ коефициент.

Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата

Чл. 31. Първоинстанционни граждански и търговски дела в РС и ОС:

1. Когато в производството са приети за разглеждане ~~над 10~~ три и повече обективно съединени искове и/или възражения по чл. 298, ал. 4 ГПК, както и/или ~~над 10~~ три и повече субективно съединени искове, които имат отделен предмет на доказване по делото се прилага коригиращ коефициент 1,5;
2. Когато ~~доказателствените~~-материалите по делото надвишават ~~5000~~ 1500 листа се прилага коригиращ коефициент 1,5;
3. При делата от група „Дела по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество”, когато имат за предмет повече от ~~20~~ 10 ~~недвижими~~-имота вещи или имуществени права, се прилага коригиращ коефициент 2.
4. Когато по делото е изготвено преюдициално запитване, се прилага коригиращ коефициент 3.

Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата

Чл. 32. Второинстанционни граждански и търговски дела в ОС и АС:

1. Когато във въззивното производство са подадени над 5 жалби се прилага коригиращ коефициент 1,3;
2. Когато във въззивното производство се разглеждат ~~над 10~~ три и повече обективно съединени искиве и/или възражения по чл. 298, ал. 4 ГПК, както и/или ~~над 10~~ три и повече субективно съединени искиве, които имат отделен предмет на доказване по делото, се прилага коригиращ коефициент 1,5;
3. Когато ~~доказателствените~~ материалите по делото надвишават ~~5000~~ 1500 листа се прилага коригиращ коефициент 1,5;
4. При делата от група „Дела по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество”, когато имат за предмет повече от ~~20~~ 10 ~~недвижими —имота~~ вещи или имуществени права, се прилага коригиращ коефициент 2;
5. Когато по делото е изготвено преюдициално запитване се прилага коригиращ коефициент 3.

Раздел IV

КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ДЕЛА

Основания, които водят до намаляване на първоначално определения коефициент за сложност на делата

Чл. 33. Първоинстанционни административни дела:

1. При условията на чл. 159, т. 1 и т. 4 АПК се прилага коригиращ коефициент 0,5;
2. При условията на чл. 159, т. 2, 3, 5, 6, 7 АПК, както и по т. 8, ако оттеглянето /отказ/ от оспорване е направено до първото по делото заседание, се прилага коригиращ коефициент 0,2; при условията по чл. 159, т. 8 АПК - ако оттеглянето /отказ/ от оспорване е направено след първото по делото заседание - 0,4;
3. При условията на чл. 158, ал. 3 АПК, както и всички други прекратявания на производството, непосочени в предходните групи; прекратяване при условията на чл. 229, ал. 2 ГПК, се прилага коригиращ коефициент - 0,3;
4. При прекратяване на производството при спорове за подсъдност - 0,2.

Чл. 34. Касационни дела:

При прекратяване на касационните дела се прилага коригиращ коефициент 0,2.

Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата

Чл. 35. Първоинстанционни административни дела:

1. Когато делото съдържа над 500 листа материали, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
2. За делата от групи 1, 3, 4 и 19 посоченият в т. 1 коригиращ коефициент не се прилага; в случай, че тези дела съдържат над 2000 листа материали, се прилага коригиращ коефициент 1,3, а, ако съдържат над 5000 листа материали коригиращият коефициент е 1,4;
3. Когато в съдебното производство са упражнили правата си над пет страни, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
4. Когато по делото е изготвено преюдициално запитване, се прилага коригиращ коефициент 3;
5. Когато в едно съдебно производство се обжалва ревизионен акт (РА) по три или повече различни фактически и правни основания, се прилага коригиращ коефициент 1,5;
6. Когато в съдебното производство се разглеждат искания за спиране на предварително изпълнение на административния акт или за допускане на такова от съда, коефициентът за сложност на делото се прибавя към коефициента за сложност на производството по група 24 "Частни административни дела";
7. Когато в съдебното производство се разглеждат повече от един административни акта, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
8. При оспорване на нормативни актове, когато се присъединяват жалбоподатели, се прилага коригиращ коефициент 1,1.

Раздел V

ОСОБЕНИ ХИПОТЕЗИ, НАЛАГАЩИ КОРЕКЦИЯ НА ПЪРВОНАЧАЛНО ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОЕФИЦИЕНТ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛОТО

Коригиращ коефициент за неприключилите в края на годината съдебни дела

Чл. 36. (1) Когато съдебното дело, образувано през текущата година, е останало несвършено в края на годината, се въвежда следният механизъм за корекции или разпределение на времето по висящи дела в текущата и следващите календарни години:

1. при съдебни дела, които имат номер на образуване в първото шестмесечие на годината, но остават висящи в края на годината, основният коефициент, определен по регламент за съответното дело (посочен в приложения № 1-3 от Правилата), се разпределя между текущата и следващата календарна година в съотношение 50:50 или се коригира с коефициент 0,5 за текущата година и коефициент 0,5 за следващата година;
2. при съдебни дела, които имат номер на образуване във второто шестмесечие на годината, но остават висящи в края на годината, основният коефициент, определен по регламент за съответното дело (посочен в приложения № 1-3 от Правилата), се разпределя между текущата и следващата календарна година в съотношение 25:75 или се коригира с коефициент 0,25 за текущата година и коефициент 0,75 за следващата година;
3. в случай, че делото е останало висящо и през третата година след образуването му, то прехвърленият през втората година коригиран коефициент се поделва поравно между втората и третата година от образуването на делото.

(2) Когато съдебното дело бъде спряно, за периода от спирането му до възобновяването му не се прилага разпоредбата на ал. 1.

Определяне на коефициент за сложност в случай на отвод на съдията от делото

Чл. 37. При отвод на съдията, делото се разпределя на случаен принцип на нов съдия-докладчик. В този случай коефициентът за сложност на делото се отчита за съдията, който е приключил делото с краен съдебен акт.

Определяне на коефициент при обединяване или разделяне на дела

Чл. 38. (1) При различните хипотези на обединяване на съдебни дела – коефициентът за тежест на обединеното дело се определя според делото, което има най-висок коефициент, посочен в Приложения № 1-3 от Правилата.

(2) При различните хипотези на разделяне на съдебни дела всяко от разделените дела получава коефициент за тежест според групите дела, посочени в Приложения № 1-3 от Правилата.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Правилата влизат в сила на 1 април 2016 година.

§ 2. Групите на делата, така както са описани в приложения № 1-3 от Правилата, се включват в централизираната система за случайно разпределение на делата от 01.01.2016 г. с цел статистическото отчитане на делата.

Разпределението на делата се извършва по досегашния ред и измежду съществуващите групи във всеки съд.

§ 3. В срок до 31.03.2016 г. Висшият съдебен съвет осигурява изработването и практическото прилагане на специално приложение към централизираната система за случайно разпределение на делата, в което да се отчитат всички данни, свързани с натовареността на съдиите.

§ 4. С влизане в сила на Правилата се отменя решение на ВСС по протокол № 22/29.05.2014 г. /т. 82/ за определяне на минимална натовареност на председателите и заместник-председателите на съдилищата.

§ 5. Разпределящ съдия по смисъла на тези Правила е съдията по чл. 35, ал. 4 от Правилника за администрацията в съдилищата (приет от ВСС с протокол №51/18.12.2013 г., допълнен с протокол №2/16.01.2014г. и публикуван в ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г., изм. и доп. с протокол № 60/11.12.2014 г., публикуван в ДВ, бр. 2 от 09.01.2015 г.).

§ 6. **Случайното** разпределение на делата се извършва посредством централизираната система, въведена от ВСС на 01.10.2015 г. Случайното разпределение на делата може да се извършва измежду групите дела, посочени в Приложения № 1-3 от Правилата.

§ 7. **Делата**, които са неприключили към момента на влизане на правилата в сила, се въвеждат в информационната система за управление на информацията за натовареността на съдилищата в съответната група и коефициент за тежест.

§ 8. **Първата годишна** справка за натовареността на съдиите по чл. 17, ал. 1 от Правилата се изготвя в срок до 31.05.2017 г.

§ 9. При промяна на правилата, както и при промяна на коефициентите за тежест и коригиращите коефициенти, промените се прилагат по отношение на всички дела, които са въведени в СИНС.

Приложения:

- Приложение № 1:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи административни дела.
- Приложение № 2:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи наказателни дела и по съдилища.
- Приложение № 3:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи граждански и търговски дела и по съдилища.
- Приложение № 4:** Допълнителни дейности, извършвани от всички съдии, свързани с правораздавателната дейност, но извън разглеждането и решаването на делата.
- Приложение № 5:** Дейности, свързани с административни функции на председателите и заместник-председателите на съдилищата.
- Приложение № 6:** Специфични функции извън дейността по разглеждане и решаване на делата, извършвани от определени съдии.
- Приложение № 7:** Допълнително време за участие в съдебен състав по дело на доклад на друг съдия.